

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ

Одеський національний політехнічний університет, Одеса

У процесі здійснення підприємницької діяльності суб'єкти господарювання взаємодіють з іншими підприємствами, організаціями, які поставляють матеріальні цінності, включаючи виробничі запаси, обладнання, інші активи, надають послуги, виконують роботи, необхідні для забезпечення звичайної діяльності підприємства. У результаті виникає поточна кредиторська заборгованість перед вітчизняними та іноземними постачальниками та підрядниками, що обумовлює актуальність проблем дослідження та вдосконалення системи обліково-аналітичного забезпечення ефективності здійснення розрахункових операцій з постачальниками.

Розрахунки з постачальниками та підрядниками проводяться в готівковій, безготівковій формі або зарахуванням взаємних вимог на підставі первинних документів (накладних, товарно-транспортних накладних, актів приймання-передачі виконаних робіт (наданих послуг), податкових накладних, виписок банку). Порядок і форми розрахунків з постачальниками визначаються господарськими договорами, внаслідок виконання яких у підприємства виникають поточні зобов'язання – кредиторська заборгованість.

Для обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками використовують рахунок 63 “Розрахунки з постачальниками та підрядниками”. Його призначено для ведення обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками за одержані товарно-матеріальні цінності (у тому числі отримані від учасників промислово-фінансових груп (ПФГ)), виконані роботи, надані послуги.

За кредитом даного рахунку відображають заборгованість за одержані від постачальників та підрядників товарно-матеріальні цінності, прийняті роботи, послуги, за дебетом – її погашення, списання.

Цей рахунок має такі субрахунки:

- 631 “Розрахунки з вітчизняними постачальниками”;
- 632 “Розрахунки з іноземними постачальниками”;
- 633 “Розрахунки з учасниками ПФГ”.

Визначаючи проблеми облікового забезпечення здійснення розрахункових операцій з постачальниками, можна визначити, що на жаль субрахунок 631 “Розрахунки з постачальниками і підрядниками” не показує заборгованість за кожним договором, не видно яка заборгованість поточна – термін сплати якої ще не настав, а яка вже прострочена, заборгованість змішалась з дебіторською заборгованістю [1].

Також при здійсненні оплати за рахунками на підприємствах виникають проблеми з контролю за кредиторською заборгованістю за рахунками, бо оплата може бути повною або частковою. Залишки за раніше сплаченими рахунками губляться, що робить неможливим здійснення контролю за заборгованістю [2].

До основних проблем, що виникають при аналізі стану розрахунків з кредиторами, зокрема з постачальниками, можна віднести проблему з визначення критеріїв класифікації кредиторської заборгованості та проблему перевтілення системи взаємних неплатежів у систему взаємних платежів, що обумовлює необхідність здійснення контролю за кредиторською заборгованістю за розмірами заборгованості окремих кредиторів, за строками погашення боргів за графіком та фактично [3].

Таким чином, ефективна організація процесу обліково-аналітичного забезпечення розрахункових операцій з постачальниками має важливе значення для ефективного використання коштів підприємства, оскільки саме цей процес має відбуватися

безперервно та рівномірно і його недосконалість може негативно впливати на кінцевий результат господарської діяльності підприємства.

Список літератури:

1. Власюк Г.В. Шляхи вдосконалення бухгалтерського обліку розрахунків з постачальниками / Г.В. Власюк // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dtr_ep/2009_5/files/EC509_09.pdf
2. Омецінська І.Я. Проблеми відображення зобов'язань на рахунках бухгалтерського обліку / І.Я. Омецінська // Обліково-аналітичні системи: глобальний і національний аспекти: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 16-17 травня 2006 р. – Полтава: РВЦ ПУСКУ, 2006. – Ч. 1. – С. 238-240.
3. Тесленко Т.І. Облік і аналіз поточних зобов'язань : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)» / Т.І. Тесленко – Київ, 2009. – 21 с.

Левицька А.В., Замула Н.М.

ВИЗНАЧЕННЯ І АНАЛІЗ ЗАХОДІВ ПРИ ЛІКВІДАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Одеський національний політехнічний університет, Одеса

В умовах ринкової економіки всі підприємства проходять 3 основних етапи: створюються, функціонують, а потім ліквіduються. На останньому етапі підприємство або реорганізується, або повністю закінчує свою діяльність.

На законодавчому рівні порядок ліквідації юридичної особи встановлено Цивільним кодексом України, Господарським кодексом України, Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» та іншими нормативно-правовими актами. При цьому особливі підстави і форми припинення діяльності окремих видів підприємств встановлено також законами щодо цих підприємств, зокрема законами «Про акціонерні товариства», «Про господарські товариства».

Ліквідація може здійснюватися:

- за рішенням власника (засновника);
- за рішенням власника і за участю трудового колективу або органу, уповноваженого створювати такі підприємства;
- за рішенням суду чи арбітражного суду та у випадках визнання підприємства банкрутом;
  - якщо прийнято рішення про заборону діяльності підприємства у зв'язку з невиконанням умов, встановлених законодавством, і у передбачений рішенням строк не забезпечення дотримання цих умов або не змінив вид діяльності;
  - якщо рішенням суду будуть визнані недійсними установчі документи і рішення про створення підприємства;
  - якщо протягом одного року підприємство не представляє в органи ДПІ податкові декларації і документи бухгалтерської звітності відповідно до законодавства;
  - якщо установчі документи підприємства суперечать законодавству;
  - здійснення підприємницької діяльності, що суперечить установчим документам та законодавству;
  - у інших випадках, передбачених законодавчими актами України [1].

Розглянемо ліквідацію підприємства за власним бажанням. Прийняття рішення о ліквідації підприємства – важливий крок для власника, адже реалізація цього кроку